

Νέος Παιδαγωγός online

Το δικτυακό περιοδικό για τον παιδαγωγό του σήμερα.

2020–2021: Εικόνες από Ελληνικά Σχολεία
Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Διαδικτυακή έκδοση

<http://neospaidagogos.online>

25ο Τεύχος, Ιούλιος 2021

I.S.S.N.: 2241–6781

ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ:

Είναι το δικτυακό περιοδικό για τον παιδαγωγό του σήμερα

ΣΤΟΧΟΙ:

Η δημοσιοποίηση, η έρευνα, η ανάπτυξη θεμάτων που σχετίζονται με τις ανάγκες του νέου παιδαγωγού.

ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Στόχος η έκδοση 4 τευχών το ακαδημαϊκό έτος.

Η έκδοση θα καθυστερεί ωστόσο σχηματιστεί τεύχος με ικανοποιητική ύλη, διασπαρμένη σε πολλές θεματικές περιοχές του.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗΣ:

Η δημοσίευση γίνεται μετά από διαδικασία κρίσης. Ο κατάλογος των Κριτών είναι αναρτημένος στο δικτυακό τόπο του περιοδικού, στη διεύθυνση:

<http://neospaidagogos.online/committees.html>

ΑΡΧΕΙΟ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ ΤΕΥΧΩΝ:

Τα προηγούμενα τεύχη διατίθενται ελεύθερα για download από το δικτυακό τόπο:

<http://neospaidagogos.online/archives.html>

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ & ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΙΤΩΝ

<http://neospaidagogos.online/committees.html>

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αμανατίδης Νικόλαος, Βαρρά Ευγενία, Γούσιας Φώτιος, Μαρκαντώνης Χρήστος, Μαστρογιάννης Αλέξιος, Μουλά Ευαγγελία, Παντίδου Γεωργία, Παπαναστασίου Ασπασία, Σαρρής Δημήτριος, Σιγάλα Ζαμπέτα, Τύρου Ιωάννα, Φελούκα Βασιλική, Φρέντζου Μαίρη, Χαλκιοπούλου Παρασκευή

Επικοινωνία

e-Mail: periodiko@neospaidagogos.online

Ιστοσελίδα: <http://neospaidagogos.online>

Εξώφυλλο:

Arinela Kociko, <http://www.arinela.com>

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Αλευριάδου Αναστασία, Αν. Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο: Ειδική Παιδαγωγική: Μάθηση και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη (Διδάκτορας Ψυχολογίας Α.Π.Θ)

Αναστασόπουλος Γεώργιος, Καθηγητής Ιατρικής Σχολής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Ανδρεοπούλου Ζαχαρούλα, Επίκουρη Καθηγήτρια Εργ. Δασικής Πληροφορικής, στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Αντωνίου Παναγιώτης, Καθηγητής στο Δ.Π.Θ, με γνωστικό αντικείμενο Νέες Τεχνολογίες στη Φυσική Αγωγή και τον Αθλητισμό

Αντωνίου Σταμάτης Αλέξανδρος, Αναπληρωτής Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.- ΕΚΠΑ / Ψυχολογία ΑΜΕΑ-Οργανωσιακή Ψυχολογία

Αντωνίου Φαίη, Επίκουρη Καθηγήτρια στο ΦΠΨ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Μ.Δ.Ε. Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Κατεύθυνση Ειδικής Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης/ΕΚΠΑ, Dr of Philosophy (PhD) με τίτλο «Improving Reading Comprehension in Students with Special Educational Needs» («Ενίσχυση της Αναγνωστικής Κατανόησης Μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες») («Magna cum laude»), Τμήμα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Johann Wolfgang Goethe-University of Frankfurt

Αντωνίου-Κρητικού Ιωάννα, Διδάκτορας Γλωσσολογίας, Ερευνήτρια Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Ερευνήτρια Α΄ Βαθμίδας του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου - Ε.Κ. «Αθηνά»

Αρβανιτογεώργος Ανδρέας, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Πατρών

Αυγερινός Ανδρέας, Καθηγητής στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Βαβουγιός Διονύσης, Καθηγητής ΠΤΕΑ-Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (Φυσική και η Διδακτική της)

Βαγγελάτος Αριστείδης, Δρ. Μηχανικός Η/Υ και Πληροφορικής, ΙΤΥΕ «Διόφαντος»

Βεντικός Νικόλαος, Επίκουρος Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Βερναδάκης Νίκος, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (διδασκτικό αντικείμενο: Εφαρμογές Τ.Π.Ε. στη Φυσική Αγωγή)

Βρανά Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Σερρών

Γκασούκα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Γκούσκος Δημήτρης, Επίκ. Καθηγητής Ψηφιακής Επικοινωνίας

Δάρρα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια, ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Αιγαίου

Δεληγιάννης Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Τεχνών, Ήχου & Εικόνας του Ιόνιου Πανεπιστημίου

Δελημάρης Ιωάννης, Μ.Δ.Ε. Κλινικής Χημείας ΕΚΠΑ, Διδάκτορας Ιατρικής ΕΚΠΑ, Μεταδιδάκτορας ΠΤΠΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Μονάδα Βιολογίας (2008-2012). Γνωστικό αντικείμενο: Βιολογία ανθρώπου και διατροφική εκπαίδευση Εξωτερικός Μεταδιδασκτορικός Συνεργάτης ΠΤΠΕ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Μονάδα Βιολογίας: Πρόγραμμα «Θαλής» mBio-RF project

Δροσινού-Κορέα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, Τμήμα Φιλολογίας, Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου

Ζάχος Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Α.Π.Θ.

Ζέρβα Μαρία, Καθ. Εφαρμογών Τ.Ε.Ι.-Α (Προσχολική Αγωγή)

Θεολόγου Κωνσταντίνος, Επίκουρος Καθηγητής Ιστορίας και Φιλοσοφίας του Πολιτισμού, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Καλεράντε Ευαγγελία, Επίκουρη Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου της Δυτικής Μακεδονίας

Καλογιαννάκης Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Κατσαδώρος Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Κέκκερης Γεράσιμος, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, γνωστικό αντικείμενο: Πληροφορική με έμφαση στην εφαρμογή των Πολυμέσων στην Αισθητική Αγωγή

Κλαδάκη Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Κλωνάρη Αικατερίνη, Αν. Καθηγήτρια, Τμ. Γεωγραφίας, Παν. Αιγαίου

Κομνηνού Ιωάννα, Επίκουρη Καθηγήτρια – Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας και Θρησκευολογίας Ε.Κ.Π.Α.

Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος, Λέκτορας Διδακτικής των Θρησκευτικών στο τμήμα Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, PhD Κοινωνιολογία της Θρησκείας, MA Παιδαγωγικής, Θεολόγος-φιλόλογος

Κουστουράκης Γεράσιμος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Πατρών

Κουτρομάνος Γεώργιος, Επίκουρος Καθηγητής στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αθηνών (Τ.Π.Ε. στην Εκπαίδευση)

Κώστας Απόστολος, Μέλος Ε.ΔΙ.Π. , Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου, B.Eng., M.Sc., Ph.D.,

Κωτσαλίδου Δόξα, Ε.ΔΙ.Π. Παιδαγωγικής Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας

Λενακάκης Αντώνιος, Επίκουρος Καθηγητής Θεατρικής Τέχνης και Αγωγής στο Τμήμα Επιστημών Προσχολικής Αγωγής και Εκπαίδευσης της Παιδαγωγικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Μαρκάτος Νικόλαος, Ομότιμος Καθηγητής, τέως Πρύτανης Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Μητροπούλου Βασιλική, Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Εργαστήριο Παιδαγωγικής)

Μπάρος Βασίλειος, Καθηγητής Παιδαγωγικής με έμφαση Συγκριτική Εκπαιδευτική Έρευνα, Πανεπιστημίου Augsburg, Σχολή Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Augsburg

Μπίνος Πάρης, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό, Τμήμα Επιστημών Αποκατάστασης, Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μπράτισης Θαρρενός, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Μωραΐτης Κωνσταντίνος, Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Νικολάου Ελένη, Επίκουρη Καθηγήτρια ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ντίνας Κωνσταντίνος, Καθηγητής Γλωσσολογίας, Ελληνικής γλώσσας και Διδακτικής της στο Π.Τ.Ν. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Διδάκτορας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Οικονομάκου Μαριάνθη, D.E.A. De Linguistique generale et appliquee / Paris V-Sorbonne, Διδάκτορας γλωσσολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκουσα βάσει του Π.Δ. 407/80 στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Οικονομίδης Βασίλειος, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Κρήτης

Παναγιωτακόπουλος Χρήστος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών

Πανούσης Ιωάννης, Καθηγητής στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Παπαβλασόπουλος Σώζων, Επίκουρος Καθηγητής του Ιονίου Πανεπιστημίου

Παπαδόπουλος Ισαάκ, As. Lecturer στο University of East London & Metropolitan College

Παπαδόπουλος Ιωάννης, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, M.Sc. Πληροφοριακά Συστήματα (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), Phd Διδακτική Μαθηματικών (Πανεπιστήμιο Πατρών)

Παπαδοπούλου Βασιλική, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Παπαϊωάννου Γεώργιος, Δ.Ε.Π. (Επικ. Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου με γνωστικό αντικείμενο Μουσειολογία - Σύνθεση και Αξιοποίηση Μουσειακών Χώρων με χρήση Ψηφιακής Τεχνολογίας)

Παρπαρούση Γεωργία, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ-Ι) – Μουσικής, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Πατρών, Διδάκτορας Κοινωνιολογίας

Πεπές Ευάγγελος, Master A.Π.Θ., MTh by Research University of Edinburgh, PhD A.Π.Θ., Post Doc Π.Τ.Δ.Ε. Ε.Κ.Π.Α. (σε εξέλιξη) Ερευνητής στο Centre for the Study of World Christianity του University of Edinburgh, Επιστημονικός συνεργάτης Εργαστηρίου Παιδαγωγικής - Χριστιανικής Παιδαγωγικής του Α.Π.Θ.

Πολάτογλου Χαρίτων, Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Τμήμα Φυσικής

Ράγκου Πολυξένη, Επίκουρη Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ροφούζου Αιμιλία, Επίκουρη Καθηγήτρια Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων

Σαρρής Δημήτριος, Επίκουρος Καθηγητής Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Σαρρής Κ. Δημήτριος, Διδάσκων Τμήματος Μουσικών Σπουδών Ιονίου Πανεπιστημίου, Υπεύθυνος Εργαστηρίου Βιοματικής Εκπαίδευσης Διεύθυνσης Π.Ε. Μεσσηνίας.

Σοφός Αλιβίζος, Καθηγητής, Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου, Διευθυντής ΜΠΣ «Επιστήμες της Αγωγής - Εκπαίδευση με χρήση Νέων τεχνολογιών», Συνυπεύθυνος εργαστηρίου «Ψυχολογίας, Παιδαγωγικών Ερευνών και Μέσων στην εκπαίδευση».

Σπύρτου Άννα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης/Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (Φυσικός)

Σταύρου Λάμπρος, Καθηγητής Κλινικής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Dr Πανεπιστημίου Σορβόνης

Στέφος Ευστάθιος, Διδάσκων στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου, Διδάκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου (Διδασκαλία Στατιστικής με χρήση Νέων Τεχνολογιών), M.Sc. στον Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό Έργων Υποδομής ΕΑΠ

Στογιαννίδης Αθανάσιος, Επίκουρος Καθηγητής Τμήματος Θεολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γνωστικό Αντικείμενο: "Σχολική Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία του Μαθήματος των Θρησκευτικών"

Συλαίου Στέλλα, Συνεργαζόμενο εκπαιδευτικό προσωπικό, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, M.Sc. in Archaeological Computing (Παν/μιο Southampton, Αγγλία), M.Δ.Ε. στην Ανοικτή και εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση (Ε.Α.Π.), M.A. στη Μουσειολογία (Α.Π.Θ.), Διδάκτορας Α.Π.Θ. (Προστασία, Συντήρηση και Αποκατάσταση Μνημείων Πολιτισμού)

Σφυρόερα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικής της Διδακτικής Πράξης στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία (Τ.Ε.Α.Π.Η.) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάκτορας Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου ParisV- René Descartes

Ταμπάκη Σαπφώ, Αρχαιολόγος, Διδάκτορας ΕΚΠΑ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πολιτιστική Κληρονομιά, Τομέας Αισθητικής Παιδείας, ΤΕΠΑΕ/ΑΠΘ

Τζακώστα Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσικής Ανάπτυξης και Αγωγής του Παιδιού της Προσχολικής Ηλικίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τουρτούρας Χρήστος, Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Τσαμαδιάς Κωνσταντίνος, Ομότιμος Καθηγητής του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, Οικονομική Αξιολόγηση Επενδύσεων και Πολιτικών στην Εκπαίδευση, τη Διά Βίου Μάθηση και την Έρευνα

Τσιάτσος Θρασύβουλος, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Τσιλίκα Κυριακή, Επίκουρη Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Υπολογιστικές Μέθοδοι στην Οικονομική», στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Τσιτσανούδη – Μαλλίδη Νικολέττα, Επίκουρη Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

Τσολακίδης Κώστας, Ομότιμος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου, με αντικείμενο την Πληροφορική και τις Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Τύρου Ιωάννα, Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΔΙΠ) στην Ιταλική Γλώσσα και Φιλολογία, ΕΚΠΑ, Διδάκτωρ Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και Διδακτικής, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια, ΕΜΠ

Φελλά Αργυρώ, Λέκτορας στη Σχολή Παιδαγωγικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Λευκωσίας στην κατεύθυνση της Ειδικής και Ενιαίας εκπαίδευσης

Φίστα Ευαγγελία, Λέκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική και Υπολογιστική Γλωσσολογία

Φλώρος Ανδρέας, Αναπληρωτής Καθηγητής Ιονίου Πανεπιστημίου

Φούκας Βασίλειος, Επίκουρος Καθηγητής Α.Π.Θ.

Φραγκούλης Ιωσήφ, Αν. Καθηγητής Παιδαγωγικής Παιδαγωγικό Τμήμα ΑΣΠΑΙΤΕ

Φωκίδης Εμμανουήλ, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Φωτοπούλου Βασιλική, Ε.Δ.Ι.Π., Τ.Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστημίου Πατρών

Χοντολίδου Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας Παιδαγωγικής Φιλοσοφική Σχολή Α.Π.Θ.

**Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:
Ένα ιστορικό σχολείο που ο χρόνος το επισκέπτεται αναλλοίωτα**

Δρ Ελευθέριος Βέτσιος

*PhD, MSc, M.Ed Οργανωτικός Συντονιστής Εκπαιδευτικού Έργου του 1^{ου} ΠΕ.Κ.Ε.Σ.
Κ. Μακεδονίας κλ. Π.Ε.02 – Διευθυντής του Π.Σ.Π.Θ. 2017-18*

Περίληψη

Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Π.Σ.Π.Θ.) ιδρύθηκε το 1929 για την θεωρητική και πρακτική παιδαγωγική μόρφωση των φοιτητών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, γι' αυτό και ήταν από τότε (μέχρι σήμερα) υπό την εποπτεία του Α.Π.Θ. Το κτίριο του σχολείου σχεδιάστηκε από τον αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη. Έχει χαρακτηριστεί διατηρητέο έργο τέχνης και είναι από τα λίγα κτίρια εκείνης της εποχής που συνδύασε τη σύγχρονη με την παραδοσιακή μακεδονική αρχιτεκτονική, τη στιγμή που στην πόλη μετά την πυρκαγιά του 1917 επικράτησε ο εκλεκτικισμός. Πρωτολειτούργησε το 1934-35 με πρώτο επόπτη του σχολείου τον μεγάλο Έλληνα παιδαγωγό Αλέξανδρο Δελμούζο και Διευθυντή του τον επίσης σπουδαίο Έλληνα επιστήμονα Βασίλειο Τατάκη. Από τότε πέρασαν και άφησαν ανεξίτηλο το πέρασμά τους μεγάλοι δάσκαλοι και πνευματικοί άνθρωποι. Ο Γιώργος Θέμελης, ο Ιωάννης Ξηροτύρης, ο Πολύκλειτος Ρέγκος, ο Σαράντος Παυλέας, ο Κωνσταντίνος Μπότσογλου, ο Νίκος Παραλής, ο Χρήστος Τσολάκης είναι μόνο μερικές περιπτώσεις σημαντικών πνευματικών ανθρώπων. Το Π.Σ.Π.Θ. σήμερα διοικητικά υπάγεται στην επταμελή *Διοικούσα Επιτροπή των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων* (Δ.Ε.Π.Π.Σ.), ενώ την ευθύνη για την παιδαγωγική και επιστημονική κατεύθυνση του σχολείου έχει το *Επιστημονικό Εποπτικό Συμβούλιο* (ΕΠ.Ε.Σ.). Το δυναμικό του αποτελείται από εκπαιδευτικούς οι οποίοι έχουν αυξημένα προσόντα και οι οποίοι τοποθετούνται μετά από έγκριση της Δ.Ε.Π.Π.Σ. Στο Πειραματικό Σχολείο συνυπάρχουν και λειτουργούν συγχρόνως όλες οι βαθμίδες της Α/θμιας και Β/θμιας Εκπαίδευσης, Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Δημοτικό, Γυμνάσιο και Λύκειο.

Λέξεις-Κλειδιά: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Αλέξανδρος Δελμούζος, Δημήτριος Πικιώνης, Περιοδικό ΧΡΟΝΙΚΑ

The Experimental School of the University of Thessaloniki: A historic school that remains unchanged through years

PhD, MSc, M.Ed Eleftherios Vetsios, Organizational Coordinator of 1st PE.K.E.S.
Central Macedonia - Principal at Experimental School of Aristotle University of Thessaloniki 2017-18

Abstract

The Experimental School of the University of Thessaloniki was first founded in 1934-1935. The first supervisor of the school was Alexandros Delmouzos, one of the most important teacher-educators in Greece, and the first head of the school was Vassilis

Tatakis, one of the greatest professors at the Aristotle University of Thessaloniki. Since it was founded, many important teachers have worked at the Experimental School. The poet George Themelis, the headmaster Ioannis Xirotyris, the poet Sarantos Pavleas, the painter Polykleitos Regos, the visual artist Nikos Paralís were some of the exceptional teachers of the school. The school was housed in a building designed by the great architect Dimitris Pikionis. It combines traditional Macedonian architecture with Bauhaus and Art-Deco. The Experimental school is considered to be the place for educational and pedagogical internship for University students of the Faculty of Philosophy as well as other Faculties of the University. Nowadays the Experimental School aims to meet the needs and demands of contemporary society, and continues its tradition of excellence.

Keywords: The Experimental School of the University of Thessaloniki, Alexandros Delmouzos, Dimitris Pikionis, Magazine CHRONIKA

Εισαγωγή

Το σχολείο είναι θεσμός του γραπτού πολιτισμού. Υπάρχει από τότε που υπάρχει γραφή. Μόνο στους προφορικούς πολιτισμούς δεν υπάρχει σχολείο και εκεί βέβαια μαθαίνουν οι άνθρωποι, αλλά όχι μέσα σε σχολεία. Με τη μορφή ωστόσο που το ξέρουμε σήμερα, το σχολείο είναι καρπός της νεωτερικότητας, προϋποθέτει τον Διαφωτισμό. Η νεωτερικότητα μάλιστα στήριξε όλο το πολιτικό και πολιτιστικό σχέδιό της πάνω στο σχολείο (Ζουμπουλάκης, 2017). Σε αυτό το πλαίσιο νεωτερικότητας λειτουργήσε και λειτουργεί το πιο ιστορικό σχολείο της Θεσσαλονίκης, το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Π.Σ.Π.Θ.).

Υπηρέτησα σε αυτό το σχολείο ως Διευθυντής την περίοδο 1917-18. Γνωρίζω πολύ καλά την ιστορία και την παράδοση αυτού του Σχολείου. Μου έκανε και μου κάνει πάντα μεγάλη εντύπωση η σχέση και η ζωντανή αναφορά που διατηρούν ακόμη και σήμερα με το Πειραματικό Σχολείο παλιοί απόφοιτοι, άνθρωποι που σήμερα διανύουν την τρίτη ηλικία. Αισθάνομαι ότι αυτοί οι άνθρωποι, όταν μιλούν γι' αυτό το Σχολείο, μιλούν για ένα πολύ σημαντικό κομμάτι της ζωής τους, που τους καθόρισε και είναι σαν να τους καθορίζει ακόμη και σήμερα. Και θα ομολογήσω πως δεν είναι λίγες οι φορές που, όταν συστηνόμουν σε παλιούς ή όχι τόσο παλιούς Θεσσαλονικείς ως ο Διευθυντής αυτού του Σχολείου, αισθανόμουν πως μου αποδίδεται μια εξαιρετική τιμή που, τις περισσότερες φορές, μου έφερνε μια αμηχανία που δύσκολα μπορούσα να χειριστώ.

Προσπαθώντας να τα κατανοήσω αυτά, σκεφτόμουν πως ίσως είναι η νοσταλγία του παρελθόντος, της χαμένης ανεπιστρεπτή νεότητας όλων αυτών των ανθρώπων, που διακινεί και αιτιολογεί συγχρόνως όλη αυτή τη συγκίνηση, όλη αυτή την άμεση, την αδιατάραχτη και τόσο ζεστή αναφορά τους σε ένα σχολείο στο οποίο έζησαν πριν από πολλά χρόνια. Και ύστερα σκεφτόμουν πως το πιο λογικό είναι να δεχτώ ότι επρόκειτο για ένα «άλλο» Σχολείο, ένα Σχολείο που για την εποχή του στάθηκε και κατοχυρώθηκε ως παραδειγματικό, και ως προς τη λειτουργία και το νομικό πλαίσιο αυτής της

λειτουργίας, αλλά και ως προς τα πρόσωπα που άφησαν ανεξίτηλα την ιστορία τους είτε ως φωτισμένοι παιδαγωγοί είτε ως εξέχουσες πνευματικές μορφές και καθηγητικές φιγούρες - προσωπικότητες όπως του Αλέξανδρου Δελμούζου, του Δημήτρη Πικιώνη, του Βασίλη Τατάκη, του Γιώργου Θέμελη, του Πολύκλειτου Ρέγκου, του Κωνσταντίνου Μπότσογλου, του Ιωάννη Ξηροτύρη, του Σαράντου Παυλέα, του Χρήστου Τσολάκη (Χατζηβασιλείου, 2006: 71-72).

Η ίδρυση του σχολείου

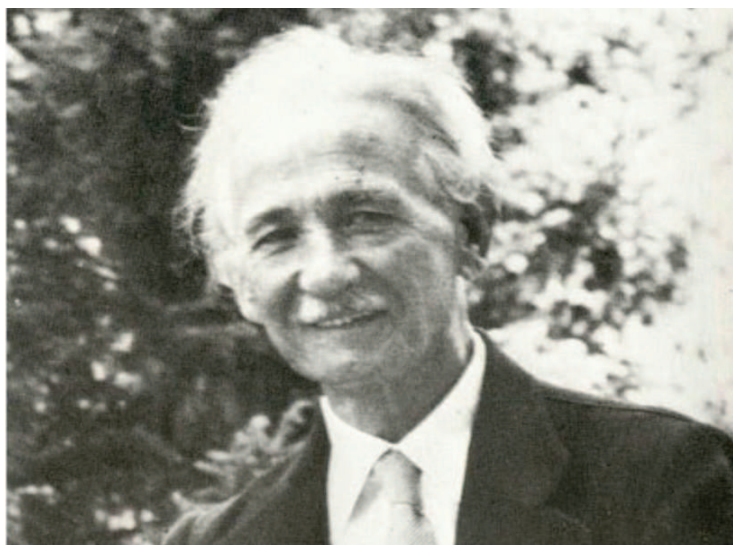
(Πηγή: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης...2010)

Στις 28 Νοεμβρίου 1928 πραγματοποιείται συνεδρία στη Φιλοσοφική Σχολή Θεσσαλονίκης για την εκλογή του τακτικού καθηγητή της έδρας της Παιδαγωγικής. Σ' αυτήν τη συνεδρία ο Αλέξανδρος Δελμούζος εκλέγεται παμψηφεί και ο ίδιος αναλαμβάνει τα καθήκοντά του στις 21 Δεκεμβρίου του ίδιου χρόνου. Είναι σαφές ότι αυτό που συνέβαλε στο να δεχτεί ο Δελμούζος τη θέση αυτή ήταν η μελλοντική δυνατότητα ίδρυσης του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Κογκούλη, 2007).

Το Πειραματικό Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (και το Πειραματικό Σχολείου του Πανεπιστημίου Αθηνών) ιδρύθηκε με το νόμο 4376/13-8-1929 επί κυβερνήσεως του Ελευθερίου Βενιζέλου, με υπουργό παιδείας τον Δ. Γόντικα και Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Παύλο Κουντουριώτη.

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο «Προς θεωρητικήν και πρακτικήν παιδαγωγικήν μόρφωσιν των μελλόντων καθηγητών των σχολείων Μέσης Εκπαιδεύσεως, άμα δε και προς θεραπείαν της παιδαγωγικής επιστήμης ιδρύεται εν τοις Πανεπιστημίοις Αθηνών και Θεσσαλονίκης ανά έν Πειραματικόν Σχολείον, όπερ, αποτελούμενον εξ ενός μονοταξίου δημοτικού σχολείου, ενός εξαταξίου δημοτικού σχολείου και ενός εξαταξίου Γυμνασίου, προσαρτάται εις το Εργαστήριον της πειραματικής παιδαγωγικής εκατέρου Πανεπιστημίου (Άρθρο 1). Το Πειραματικόν Σχολείον μεθ' όλων των τμημάτων του (Δημοτικών σχολείων και Γυμνασίου), διατελούν υπό την άμεσον εποπτεία του οικείου τακτικού

καθηγητού της Παιδαγωγικής του Πανεπιστημίου, έχει την αυτήν ενιαία διεύθυνση (Άρθρο 2)». Επιπλέον, σύμφωνα με τον ιδρυτικό νόμο στο Π.Σ.Π.Θ. «Εις το Πειραματικό Σχολείο υποχρεούνται να φοιτήσωσι προς παιδαγωγική και διδακτική άσκηση επί έξι μήνας πάντες οι πτυχιούχοι της Φιλοσοφικής, Θεολογικής και της των Φυσικών και Μαθηματικών Σχολής του Πανεπιστημίου οι θέλοντες να ασκήσωσι το έργο του διδασκάλου και μετά την λήψιν του πτυχίου αυτών. Έκαστος τούτων μετά το πέρας της εξαμήνου ασκήσεως...λαμβάνει παιδαγωγικόν πτυχίον...φέρων την υπογραφήν του Διευθυντού και Επόπτου του Π. Σχολείου. Μόνον δε δια της λήψεως του παιδαγωγικού τούτου πτυχίου κτάται το δικαίωμα του διορισμού εις θέσεις καθηγητών των σχολείων Μ. Εκπαιδεύσεως (Άρθρο10)».

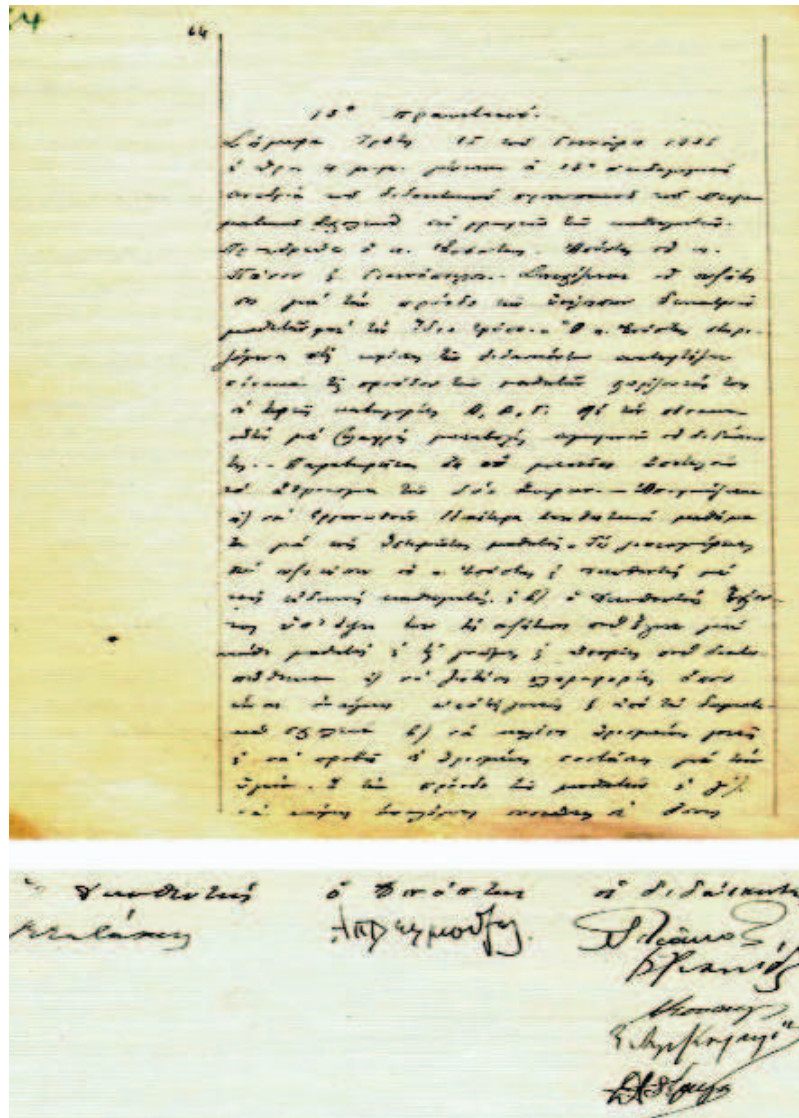
Ο Αλέξανδρος Δελμούζος

Η λειτουργία του Πειραματικού Σχολείου της Θεσσαλονίκης θα γίνει το 1934 (σε αντίθεση με το Πειραματικό της Αθήνας που ξεκίνησε αμέσως). Η καθυστέρηση στην ίδρυση του προκάλεσε την πικρία και τα παράπονα του Δελμούζου (Τατάκης, 1993: 430). Ο πρώτος διευθυντής του σχολείου ήταν ο Βασίλειος Τατάκης, ο οποίος αργότερα θα γίνει καθηγητής φιλοσοφίας στο Α.Π.Θ. (αναλαμβάνει τη διεύθυνση στις 9 Οκτωβρίου 1934) και ο πρώτος φιλόλογος ο Γιώργος Θέμελης, γνωστός ποιητής.

Ο Αλέξανδρος Δελμούζος αναλαμβάνει ex officio τη θέση του επόπτη. Μία θέση που του έδινε αρκετές δικαιοδοσίες. Μπορούσε να παρεμβαίνει στο αναλυτικό πρόγραμμα, να ζητάει αλλαγές και προσαρμογές, είχε λόγο στην επιλογή του προσωπικού, αλλά και στις διάφορες εκφάνσεις της σχολικής ζωής.

Στις συνεδρίες που πραγματοποιούσε το εκπαιδευτικό προσωπικό (πέντε κατά μέσο όρο κάθε μήνα)- τα πρώτα χρόνια τουλάχιστον- στο Π.Σ.Π.Θ., ο Δελμούζος θέλοντας να καταστήσει σαφές το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινούνταν η δουλειά στο σχολείο, θα συμπληρώσει με πολύ ουσιαστικά το σκοπό του πειραματικού: «Αρχίζουμε σήμερα από το σκοπό και τη σημασία του Πειραματικού Σχολείου. Τέτοια σχολεία έχουμε σε πολλά πολιτισμένα κράτη που η παιδεία τους δεν μπορεί να συγκριθεί με τη δική μας. Και τα έχουμε όχι τόσο στα πανεπιστήμια, όσο έξω απ' αυτά. Τα ιδρύουν φωτισμένες κοινότητες, ομάδες από φωτισμένους δασκάλους ή εξαιρετικοί παιδαγωγοί, κι αναφέρω για παράδειγμα τον Kerschenstein, τον Gaudig, τον Decroly κ.ά. Η βασική αιτία της δημιουργίας

τους είναι η ψυχική ανησυχία. Το τωρινό σχολείο, όσο κι αν είναι γερά θεμελιωμένο, δεν τους ικανοποιεί, θέλουν να το υπερνικήσουν, να υπερνικήσουν το παρόν με ένα καλύτερο μέλλον. Με τη δόκιμή στην πράξη προσπαθούν να καλυτερέψουν τα μέσα της αγωγής, ώστε τα παιδιά να μορφώνονται καλύτερα παρά τώρα. Σκοπός τους δηλαδή είναι το συγκεκριμένο έργο, το καλύτερο σχολείο. Με τέτοια όμως προσπάθεια και η παιδαγωγική θεωρία και έρευνα γίνεται πλουσιότερη, βαθύτερη και γονιμότερη. Οι όροι εργασίας στα σχολεία αυτά είναι πολύ καλύτεροι παρά στα άλλα σχολεία. Γι' αυτό και η ιστορία της αγωγής σε τέτοιες προσπάθειες χρωστά πολλά, κάποτε μάλιστα απ' αυτές βγήκαν σπουδαιότερες κατακτήσεις της θεωρίας και της πράξης.

Πρακτικό Παιδαγωγικής συνεδρίας υπογραμμένο από το Διευθυντή Β. Τατάκη, τον επόπτη Α.Π. Δελμούζο και τους διδάσκοντες
(Πηγή: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης...2010)

Σε μας η κατάσταση των σχολείων μας είναι πολύ κατώτερη παρά αλλού, είναι τέτοια που κανείς μας δε μένει ευχαριστημένος. Κάποια πρόοδος βέβαια έχει γίνει, μα πολλοί και βασικοί όροι της παιδείας μας κάθε άλλο είναι ακόμα παρά καλοί. Όροι αντικειμενικοί, καθώς ο αριθμός παιδιών σε μια τάξη, ο αριθμός των δασκάλων, η πνευματική και

επιστημονική κίνηση του τόπου μας, τα σχολικά βιβλία, σχολικά όργανα κ.ά., και όροι υποκειμενικοί, το προσωπικό δηλαδή και η μόρφωσή του. Σε μερικά μάλιστα κύρια σημεία μας λείπουν και αυτά τα θεμέλια. Έτσι, είναι φυσικό η εκπαιδευτική ανάγκη να προβάλει σε μας πολύ πιο έντονη, η ανησυχία να είναι μεγαλύτερη, το έργο ενός πειραματικού σχολείου να γίνεται δυσκολότερο, μα και η σημασία του να βαραίνει πιο πολύ. Σκοπός του α') να μορφώσει τα παιδιά ουσιαστικά, πραγματικά. Να δώσει την καλύτερη μόρφωση, που μπορεί να δώσει σήμερα στον τόπο μας ένα εξατάξιο και μονοτάξιο δημοτικό και ένα κλασικό γυμνάσιο, β') να βοηθήσει την επιστημονική, την παιδαγωγική έρευνα, την έρευνα που χρειάζεται η δική μας παιδεία, τα κύρια προβλήματά της. Και γ') ν' ασκούνται σ' αυτό πραχτικά οι απόφοιτοι της Φιλοσοφικής και Φυσικομαθηματικής Σχολής και οι 'μετεκπαιδευόμενοι' δημοδιδάσκαλοι.

Οι τελευταίοι όμως σκοποί τόσο καλύτερα θα πετυχαίνουν, όσο περισσότερο θα πετυχαίνει ο πρώτος. Ώστε αυτός θα είναι ο κύριος, ο βασικός σκοπός μας: να μορφώσουμε τα παιδιά του Πειραματικού όσο γίνεται πιο ουσιαστικά, πιο καλά, Να δώσουμε στο δημοτικό και στο κλασικό μας γυμνάσιο την καλύτερη οργάνωση που μπορεί να δοθεί με τα τωρινά μέσα μας, το καλύτερο πρόγραμμα και την πιο γόνιμη μέθοδο και σχολική ζωή» (Δελμούζος, 1947). Για μία ακόμη φορά ο Δελμούζος θα τονίσει τη μεγάλη αξία της πράξης και της διαλεκτικής της σχέσης με τη θεωρία.

Όπως είναι αναμενόμενο στην αρχή της λειτουργίας του το Π.Σ.Π.Θ. αντιμετώπισε αρκετές δυσκολίες, όπως είναι η εξασφάλιση χώρου για τη στέγασή του, η επιλογή διδακτικού προσωπικού, η συγκρότηση των πρώτων τάξεων. Τα προβλήματα θ' αρχίσουν να ξεπερνιούνται σιγά σιγά. Όσον αφορά τις πρώτες τάξεις, η Α' Δημοτικού αποτελούνταν από μαθητές που μετεγγράφηκαν από το πρότυπο δημοτικό και η Α Γυμνασίου από μαθητές που μετεγγράφηκαν από άλλα σχολεία της Θεσσαλονίκης μετά από εξετάσεις. Η στελέχωση του σχολείου έγινε με καθηγητές που αποσπάστηκαν από άλλα σχολεία. Η επιλογή των εκπαιδευτικών γινόταν πολύ προσεχτικά και ο Δελμούζος φρόντιζε μέσα από τις συχνές συνεδρίες τους να βοηθάει, ώστε να επιτυγχάνεται μία συntonισμένη και αποτελεσματική συνεργασία (Βαρμάζης, 1998· Κογκούλη, 2007).

Το κτήριο του σχολείου: Ένα έργο τέχνης

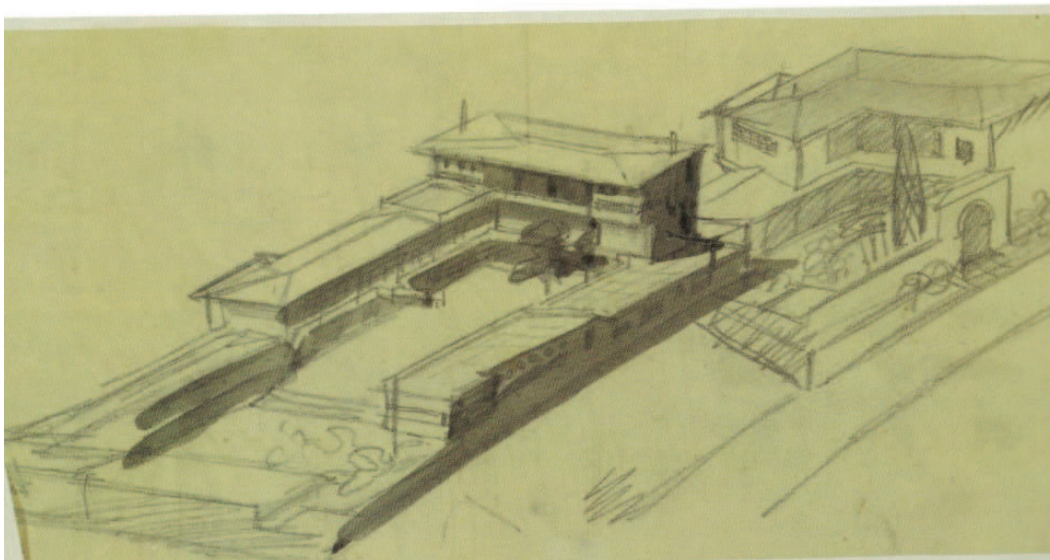
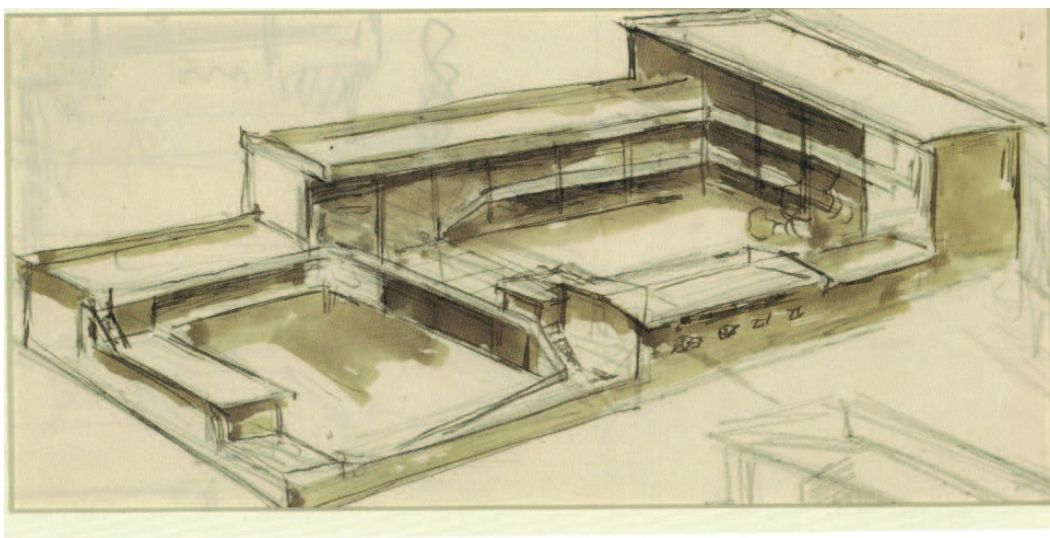
«Το Πειραματικό σχολείο καταλαμβάνει ένα ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο που ορίζουν οι οδοί Αγίας Σοφίας - Ολύμπου - Πλάτωνος και Φιλίππου και αποτελεί συνδυαστικό κρίκο της νέας πόλης με την παλιά.

Για το σχεδιάσμα του εκπαιδευτικού προγράμματος ο Δ. Πικιώνης συνεργάστηκε στενά με τον Δελμούζο, καθηγητή τότε στην έδρα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. και μέλος της επιτροπής του Πειραματικού, ενώ για το σχεδιασμό και την επεξεργασία των όψεων επηρεάστηκε καθοριστικά από την τοπική αρχιτεκτονική της Κεντρικής και Δυτικής Μακεδονίας. Προέκυψε έτσι ένα κτήριο που διατηρούσε τα στοιχεία της ελληνικής παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, εκφρασμένα όμως μ' έναν καινούριο τρόπο και με μοντέρνα υλικά, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούσε πλήρως τις λειτουργικές και εκπαιδευτικές ανάγκες ενός σύγχρονου διδακτηρίου.

Το σχολικό συγκρότημα αποτελείτο από πλήρες δημοτικό, πλήρες γυμνάσιο, γυμναστήριο, μεγάλη αίθουσα τελετών, βιβλιοθήκη, εργαστήρια Φυσικής και Χημείας, αίθουσας χειροτεχνίας, εστιατόριο, μαγειρείο κ.λπ.

Το συγκρότημα σχηματίζει ένα Π ανοικτό προς τη μεσημβρία, που κλείνει με μάνδρα, ενώ οι υπαίθριοι χώροι του, διηρημένοι σε δύο επίπεδα, δημιουργούν δύο ανεξάρτητες αυλές, μία για το δημοτικό και μία για το γυμνάσιο, με δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ τους.

Όλο το κτίριο καλύπτεται με ξυλόδετη κεραμοσκεπή στέγη. Οι τοίχοι λευκοί, τα κουφώματα πράσινα, τα υποστηλώματα των διαδρόμων και τα κιγκλιδώματα στο φυσικό χρώμα του ξύλου, τα κεραμίδια στο φυσικό χρώμα του πηλού. Ένας χρωματικός συνδυασμός που βοηθάει στη δημιουργία ενός ζεστού χώρου. Οι εσωτερικές όψεις είναι σχεδιασμένες έτσι που να δίνουν την εντύπωση μικρότερης κλίμακας κτιρίων σε επαφή το ένα με το άλλο με σαχισιά και χαγιάτια. Ένα ανάπτυγμα δρόμου της Καστοριάς, της Κοζάνης, της Σιάτιστας ή της Άνω Πόλης της Θεσσαλονίκης, που δίνει την αίσθηση του οικείου, του τόσο απαραίτητου στην παιδική ψυχολογία.

*Προσχέδιο του Δ. Πικιώνη (Αρχαία Νεοελληνικής Αρχιτεκτονικής, Μουσείο Μπενάκη)
(Πηγή: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης...2010)*

Σε μία γωνιά της αυλής η κρήνη, εμφανώς εμπνευσμένη από τις τούρκικες κρήνες της Άνω Πόλης.

Στα πρώτα σχέδια του Πειραματικού η επίδραση της τοπικής αρχιτεκτονικής είναι ισχυρή. Σταδιακά στις επόμενες φάσεις της μελέτης τα στοιχεία απλοποιούνται, έτσι ώστε στο τελικό αποτέλεσμα να υπάρχουν μεν τα στοιχεία της παράδοσης, αφαιρετικά όμως συνδυασμένα με το σύγχρονο. Το αποτέλεσμα είναι ένα κτίριο με διαχρονικές αξίες.

Ο ίδιος ο Πικιώνης γράφει γι' αυτό: «...το σχολείον Θεσσαλονίκης πληροί νομίζω αρμονίαν μαζών και περιγραμμάτων, διαμόρφωσιν νόμιμον και προς το υλικόν και ισοροπίαν του εθνικού στοιχείου προς το καθολικόν» (Καρδαμίτση-Αδάμη, 2010).

Ιστορικό Χρονολόγιο

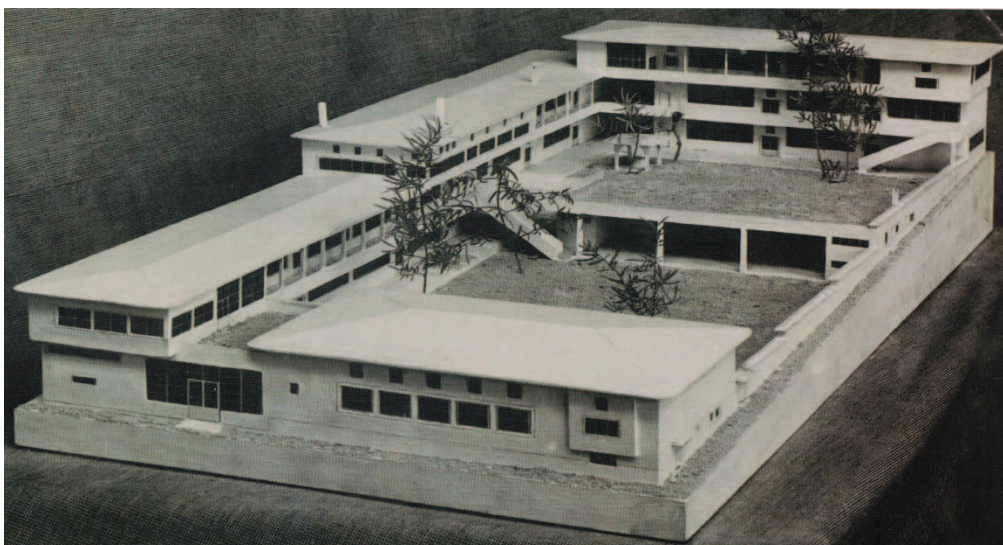
Το σχολείο ξεκινάει τη λειτουργία του τον Νοέμβριο του 1934 με δύο πρώτες τάξεις, μία για την πρώτη Δημοτικού και ως γυμνάσιο αρρένων για την πρώτη Γυμνασίου. Ιδρυτής και πρώτος επόπτης του ο Αλέξανδρος Δελμούζος, διευθυντής ο Βασίλειος Τατάκης, επιλογή του ίδιου του επόπτη, και πρώτοι διδάσκοντες η δασκάλα Αλεξάνδρα Κεσσανλή και ο φιλόλογος Γιώργος Θέμελης.

Το σχολείο στεγάζεται σε οικόπεδο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης που στο πάνω μέρος του είχε δύο οικήματα και στο κάτω μέρος μία ξύλινη παράγκα. Το διδακτήριο σε σχέδια του αρχιτέκτονα Δημήτρη Πικιώνη αρχίζει να χτίζεται το 1935-1936, αλλά η ανέγερσή του δεν θα ολοκληρωθεί λόγω της κήρυξης του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Το 1937 ο Δελμούζος αναγκάζεται σε παραίτηση από το δικτατορικό καθεστώς του Μεταξά.

Τον Αύγουστο του 1938 δημοσιεύεται η μετάθεση του Τατάκη στο Γυμνάσιο Νεαπόλεως Κρήτης.

Στις 21.9.1941 τη διεύθυνση του σχολείου αναλαμβάνει ο Ιωάννης Ξηροτύρης μετά την παρότρυνση του Αλέξανδρου Δελμούζου.

Το πρόπλασμα του Π.Σ.Π.Θ. σε φωτογραφία του 1935
(Πηγή: Πειραματικό Σχολείο Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης...2010)

Το κτήριο επιτάσσεται από τους Γερμανούς από τις 12 Μαρτίου του 1944 έως στις 15 Οκτωβρίου του 1944. Ο εξοπλισμός του μεταφέρεται στον ναό της Αχειροποιήτου και τα μαθήματα συνεχίζονται στο Δημοτικό σχολείο του Μάνιου, στην Πάνω Πόλη.

Τον Απρίλιο του 1947 αποφασίζεται από το σύλλογο διδασκόντων η έκδοση του περιοδικού *Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*.

Το 1951 ιδρύεται ο Σύλλογος Αποφοίτων του ΠΣΠΘ.

Το 1955 αρχίζει τη λειτουργία του το μονοθέσιο του ΠΣΠΘ με πρώτο δάσκαλο του Ευάγγ. Φραγκούλη. Θα καταργηθεί στις αρχές της δεκαετίας του 2000.

Μετά τον διορισμό του Ξηροτύρη στην Ανωτάτη Βιομηχανική Σχολή Θεσσαλονίκης, τη διεύθυνση του σχολείου αναλαμβάνει ο Β. Καλογεράς, μέχρι να διοριστεί ο Δ. Καρασώτος, για ένα όμως μόνο σχολικό έτος (1963-1964). Θα ακολουθήσει η προσωρινή θητεία του Μιλτιάδη Παπαϊωάννου (1964), έως ότου η θέση πληρωθεί από τον Γεώργιο Μιχαλόπουλο (1964-1967).

Το 1966-1967 αποπερατώνεται η οικοδόμηση του διδακτηρίου που είχε ξεκινήσει με φροντίδα του επόπτη Βασίλειου Τατάκη.

Τον Τατάκη διαδέχεται στην εποπτεία (1965) ο Ανδρέας Μιχαηλίδης-Νουάρος, καθηγητής Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), ο μακροβιότερος επόπτης στην ιστορία του Πειραματικού.

Με την επιβολή της δικτατορίας απομακρύνεται ο Γ. Μιχαλόπουλος και διευθυντής διορίζεται ο Τριαντάφυλλος Παπαθεοδωρίδης (1967-1971). Η έκδοση του περιοδικού *Χρονικά* διακόπτεται. Τον διαδέχεται ο Ευάγγελος Καμαρούδης (1971-1976).

Με τον νόμο 309/1976 το Πειραματικό χάνει κάποια από τα προνόμια του και μεταβάλλει τη φυσιογνωμία του, καθώς καταργούνται οι εισαγωγικές εξετάσεις για το Γυμνάσιο το 1977.

Το 1978 άρχισε η λειτουργία του νηπιαγωγείου με πρώτη νηπιαγωγό την Αμαλία Ανδρεάδου, με αποτέλεσμα στο Πειραματικό να συνυπάρχουν όλες οι εκπαιδευτικές βαθμίδες και μαθητές όλων των σχολικών ηλικιών στον ίδιο χώρο.

Το 1980 το σχολείο γίνεται μεικτό, όπως όλα τα γυμνάσια και τα λύκεια της χώρας, με ίσο αριθμό αγοριών και κοριτσιών, με συνέπεια τον διπλασιασμό του αριθμού των μαθητών και τη δημιουργία δεύτερου τμήματος σε κάθε τάξη του Γυμνασίου και του Λυκείου.

Διευθυντής στο σχολείο γίνεται ο Χριστόφορος Χριστοφορίδης (1976-1981), «ο πρώτος μαθηματικός διευθυντής του ΠΣΠΘ», και αργότερα (1983) η Ανθούλα Σεφεριάδου, η πρώτη διευθύντρια του ΠΣΠΘ.

Με πρωτοβουλία του νέου επόπτη του σχολείου, καθηγητή Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του ΑΠΘ Νίκου Τερζή, επανεκδίδεται (1992) το περιοδικό *Χρονικά*.

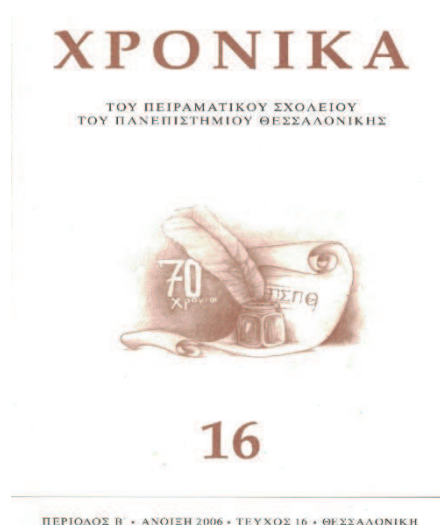
Το 2003 το κτίριο ανακαινίζεται από το ΑΠΘ με πρωτοβουλία του επόπτη Νίκου Τερζή και του διευθυντή Βασίλη Χατζηβασιλείου.

Τον Μάιο του 2011 δημοσιεύεται στην *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως* το «Θεσμικό Πλαίσιο Λειτουργίας των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων», με βάση το οποίο τα πειραματικά γίνονται πρότυπα πειραματικά. Το σχολείο ορίζεται Πρότυπο Πειραματικό ως ενιαία σχολική μονάδα με όλες τις βαθμίδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και ακολουθεί η αξιολόγηση των μελών του εκπαιδευτικού προσωπικού. Διενεργούνται εξετάσεις για την εισαγωγή μαθητών στην α΄ γυμνασίου και στην Α΄ Λυκείου. Ο θεσμός του Επόπτη καταργείται και την εποπτεία του σχολείου αναλαμβάνει το ΕΠΕΣ.

Με τον νόμο 4327/2015 το Πρότυπο Πειραματικό ξαναγίνεται Πειραματικό, οι εξετάσεις για την εισαγωγή των μαθητών καταργούνται και επανέρχεται η διαδικασία της κλήρωσης (Καλλίνης, 2018).

Το περιοδικό «ΧΡΟΝΙΚΑ» : Η αλληλουχία του χθες και σήμερα

Τα *Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης* είναι το αρχαιότερο περιοδικό στο χώρο των εκπαιδευτικών εντύπων, το οποίο κυκλοφόρησε το 1947, με απόφαση του διευθυντή του Πειραματικού Ιωάννη Ξηροτύρη, του συλλόγου των διδασκόντων και του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων. Η έκδοσή του απέρρευε από την ηθική υποχρέωση του συλλόγου να παρουσιάζει τα συμπεράσματα της εργασίας του στο σχολείο και να συμβάλλει στην πρόοδο της παιδείας και της πνευματικής ζωής. Ο στόχος ήταν να καταστεί όργανο επικοινωνίας με τους κηδεμόνες, το κοινό και την εκπαιδευτική κοινότητα, για να ενημερώνει για τους σκοπούς του σχολείου. Δημοσιεύονταν σ' αυτό θέματα «παιδευτικά», δηλαδή επιστημονικά, παιδαγωγικά, αλλά και φιλοσοφικά και κοινωνιολογικά, οργανωμένα σε θεματικούς κύκλους, και μέρος των σελίδων ήταν αφιερωμένο στη σχολική ζωή με εργασίες μαθητών και πληροφοριακό υλικό σχετικά με τις δραστηριότητές τους. Η ύλη συμπληρωνόταν με την «Κριτική του βιβλίου» και τις στήλες «Νέα βιβλία και περιοδικά» και «Ειδήσεις». Κυκλοφόρησε επί μία εικοσαετία (1947-1967) σε 82 τεύχη (19 τόμους). Είναι ένα έντυπο στη δημοτική γλώσσα, στο οποίο αντανακλάται ένα μεγάλο μέρος της ιστορίας του σχολείου ως ζωντανής πραγματικότητας, τόσο μέσω των δημοσιεύσεων των σημαντικών δασκάλων όσο και μέσω της παρουσίας των δραστηριοτήτων των μαθητών του.

Το Περιοδικό ΧΡΟΝΙΚΑ

Την επανέκδοση του περιοδικού εισηγείται ο επόπτης του σχολείου Νίκος Τερζής το 1990 επί διευθύνσεως Χρήστου Μαστοροδήμου. Το πρώτο τεύχος της Β' περιόδου κυκλοφορεί το Μάρτιο του 1992 υπό το συντονισμό του Β. Χατζηβασιλείου. Κατά τον επόπτη η επανέκδοσή του αποτελεί «πράξη αγωνιστικής αισιοδοξίας», που επιτελείται με τη σύνδεση του εκπαιδευτικού δημοτικισμού και τον προσανατολισμό στο τώρα και το μέλλον, όπως επιβάλλει η πραγματικότητα. Κάθε τεύχος επέχει θέση επετηρίδας, αφού εκ των πραγμάτων μόνο ένα τεύχος το χρόνο υπάρχει η οικονομική δυνατότητα να εκδοθεί. Τα Χρονικά του Πειραματικού Σχολείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης έχουν ήδη συμπληρώσει 29 χρόνια ζωής και (συνυπολογίζοντας το παρόν) 29 τεύχη. Εκδίδονται με τη γενναία επιχορήγηση του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το συντονισμό και την επιμέλεια της έκδοσης εξακολουθεί να έχει ο διευθυντής και ομάδα εκπαιδευτικών του σχολείου. Δημοσιεύονται σ' αυτό μελέτες των καθηγητών του σχολείου και άλλων επιστημόνων, υπάρχουν τακτικά σελίδες αφιερωμένες σε παρουσιάσεις βιβλίων και ένα αρκετά μεγάλο μέρος του είναι αφιερωμένο στη σχολική ζωή, όπου καταγράφονται και διασώζονται ό όλες οι δραστηριότητες του σχολείου, δηλαδή η ιστορία του (Χασάπη, 2009: 145-146).

Η βιβλιοθήκη

Η αξιοποίηση των συλλογών τής βιβλιοθήκης είναι το στοιχείο που προσδίδει στη βιβλιοθήκη το μεγαλείο της. Οι θησαυροί τής βιβλιοθήκης δεν είναι αποθηκευμένοι, δεν κείνται, αλλά λειτουργούν. Γιατί, πρώτη υποχρέωση της βιβλιοθήκης για την αξιοποίησή τους είναι η κοινοποίηση αυτού του υλικού, δηλαδή η εξασφάλιση της άνετης πρόσβασης του κοινού στη γνώση και στις πληροφορίες, ενώ η έρευνα από την ίδια τη βιβλιοθήκη είναι μια ακόμη υποχρέωση για την πληρέστερη αξιοποίηση αυτού του υλικού (Βαλάσης, 1999).

Το Πειραματικό Σχολείο σήμερα

Η βιβλιοθήκη του Πειραματικού Σχολείου, προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες σε όλη την εκπαιδευτική/ερευνητική κοινότητα. Εκατοντάδες τίτλοι εκπαιδευτικών-επιστημονικών συγγραμμάτων και εκπαιδευτικών περιοδικών, έρευνες, μελέτες, καθώς και μια αξιολογη Συλλογή αρχαιακού υλικού όπως οι Φάκελοι του Βασιλείου Τατάκη, Κωνσταντίνου Μπότζογλου, Αθανάσιου Καλογιαννίδη, ο Φάκελος Θεατρικών Έργων, ο Φάκελος με το Αρχείο των Αποφοίτων και οι Φάκελοι «Στοιχεία για την Ιστορία του ΠΣΠΘ». Στόχος η ανατροφοδότηση, η επιμόρφωση και η διά βίου μάθηση των Λειτουργών της Εκπαίδευσης, αλλά και του ευρύτερου αναγνωστικού κοινού.

Το στερεότυπο ερώτημα που εγείρεται, από κάποια χρονική στιγμή και μετά είναι το μέλλον της, η διατήρηση του χαρακτήρα και της ταυτότητάς της και ο βαθμός συμβολής της στην προαγωγή της γνώσης.

«...τα βιβλία που φέρνουν τα σημάδια από τα χέρια μου,
και τα βιβλία που ακόμα κρατιούνται άκοπα,
τα βιβλία, οι σύντροφοί μου, οι ξένοι μου, οι φίλοι μου,
που με φωτίζουν και μου ψιθυρίζουν χίλια μύρια,
χωρίς να με υποχρεώνουν να τους αποκριθώ,
και χωρίς, κάνοντάς μου συντροφιά,
να με βγάλουν από τη μοναξιά μου»
(Κ. Παλαμάς, Άπαντα, τόμ. 10, σ. 476-477)

Επίλογος

Το Πειραματικό Σχολείο του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης συμπληρώνει φέτος 87 χρόνια λειτουργίας. Σε όλη τη διάρκεια αυτής της μακράς περιόδου επιδιώκει να είναι ένα σχολείο σύγχρονο, δημοκρατικό, πειθαρχημένο και ανοικτό στην κοινωνία. Για να συνεχιστεί, βέβαια, η οικοδόμηση ενός σύγχρονου και ανοικτού σχολείου κρίνεται αναγκαία η συνεργασία όλων των μελών της σχολικής κοινότητας, ώστε να ευνοηθεί το περιπόθητο και από παντού επιζητούμενο άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνική πραγματικότητα της ζωής σε συνδυασμό πάντα με τις παιδαγωγικές κατευθύνσεις, όπως εφαρμογή από τους εκπαιδευτικούς νέων, ελκυστικότερων, πειραματικών και βιωματικών μεθόδων διδασκαλίας, που θα προσελκύσουν το ενδιαφέρον των μαθητών (Μαχαίρα, 2011). Άλλωστε η εκπαίδευση αποτελεί ένα ζωντανό κομμάτι των ανθρώπινων κοινωνιών, που πρέπει συνεχώς να ανανεώνεται και να προσαρμόζεται στις κοινωνικές ανάγκες και τις σύγχρονες απαιτήσεις, αν δε θέλουμε να παρουσιάσει εκφυλιστικά φαινόμενα, που μακροπρόθεσμα οδηγούν σε κοινωνική κρίση.

Βιβλιογραφία

Chasapi, E. (2009). I symmetochi tou PSPTTh stin ekthesi periodikon kai ti synantisi ton Syntaktikon Epitropon sto Kentro Istorias Thessalonikis, CHRONIKA του Peiramatikou Scholeiou tou Panepistimiou Thessalonikis, Periodos V', Anoixi 2009, Tefchos 19, ss. 144-146. Thessaloniki.

Chatzivasileiou, V. (2006). Elanthane i Pos ena paradeigma paidagogikou provlimatismou menei anekmetallefto, CHRONIKA του Peiramatikou Scholeiou tou Panepistimiou Thessalonikis, Periodos V', Anoixi 2006, Tefchos 16, ss. 71-76. Thessaloniki.

- Delmouzos, A. (1947). O Skopos kai i Simasia tou Peiramatikou», CHRONIKA tou Peiramatikou Scholeiou tou Panepistimiou Thessalonikis, tefch. A' kai V' Ian.-Ioun. 1947, 3-4.
- Efimeris tis Kyverniseos, Tefchos Proton, Arithmos Fyllou 300, En Athinai ti 21 Avgoustou 1929, Nomos 4376.
- Kallinis, G. (2018). Chronologio. Anaktithike 2 Fevrouariou 2012 apo https://pspth.edu.gr/about_pspath/
- Kardamitsi-Adami, M. (2010). To Peiramatiko tis Thessalonikis tou Dimitri Pikioni, sto G. Kallinis, E. Chasapi, V. Chatzivasileiou (Epim.) Peiramatiko Scholeio tou Panepistimiou Thessalonikis, 1934-2009, 75 Chronia Peiramatiko, O chronos episkeptetai analloiotos (ss. 48-49). Thessaloniki: Ianos.
- Kogkouli, P. (2007). O Alexandros Delmouzos kai i scholiki praxi (Adimosiefti Metaptychiaki Ergasia. Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis, Filosofiki Scholi: Tmima Filosofias kai Paidagogikis, Tomeas Paidagogikis. Thessaloniki.
- Machaira, A. (2011). To Peiramatiko Scholeio tou APTh simera kai avrio, CHRONIKA tou Peiramatikou Scholeiou tou Panepistimiou Thessalonikis, Periodos V', Anoixi 2011, Tefchos 21, ss. 51-52. Thessaloniki.
- Peiramatiko Scholeio tou Panepistimiou Thessalonikis, 1934-2009, 75 Chronia Peiramatiko, O chronos episkeptetai analloiotos (2010). Epimeleia G. Kallinis, E. Chasapi, V. Chatzivasileiou, Thessaloniki: Ianos.
- Tatakis, V. (1993). Apomnimonevmata. Viografiki mythistoria. Athina: Morfotiko Idryma Ethnikis Trapezis.
- Valasis, D. (1999). «Ach, ta vivlia» Prostasia kai proliptiki syntirisi ylikou vivliothikon. Athina.
- Varmazis, N. (1998). To Peiramatiko Scholeio tou Panepistimiou Thessalonikis. I istoria enos ypodeigmatikou ellinikou scholeiou (1934-1998). Thessaloniki.
- Zoumpoulakis, S. (2017). Gia to Scholeio. Athina; Ekdoseis POLIS.